

Prof. Dr. Serap KESKİN KİZİROĞLU

**CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU I
DERS NOTLARI**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
§ 1. GİRİŞ	1
1. Ceza Muhakemesinin Yapısı ve Ceza Muhakemesi Yapmak Zorunluluğu	1
2. Hukuk Düzeninde Ceza Muhakemesi Hukukunun Yeri.....	4
3. Ceza Muhakemesi Hukukunun Amacı	6
4. Türk Ceza Muhakemesi Hukukunun Tarihçesi	8
5. Ceza Muhakemesi Hukukunda Makamlar Yönünden Tarihçe.....	9
6. Ceza Muhakemesi Hukukunun Kaynakları.....	13
7. Ceza Muhakemesinin Yürüyüş Şeması	17
§ 2. CEZA MUHAEMESİ HUKUKU NORMLARININ YORUMU VE UYGULAMA ALANI	19
1. Ceza Muhakemesi Hukuku Normlarının Yorumu	19
2. Ceza Muhakemesi Hukuku Normlarının Yer, Zaman ve Konu Bakımından Uygulama Alanı.....	21
2.1. Yer Bakımından Uygulama.....	21
a. Ülkesellik İlkesi.....	21
b. Kişiselilik İlkesi	22
c. Evrensellik İlkesi.....	24
2.2. Zaman Bakımından Uygulama.....	24
2.3. Kişi Bakımından Uygulama	32
2.4. Konu Bakımından Uygulama	32
§ 3. CEZA MUHAEMESİ HUKUKUNA EGEMEN İLKELER VE HAKLAR.....	33
1. Hukuk Devleti İlkesi.....	33
2. Hak Arama Özgürlüğü ve Adil Yargılanma Hakkı.....	34

2.1.Dürüst İşlem İlkesi.....	35
2.2.Doğal Yargıç İlkesi.....	35
2.3.Yargıç Bağımsızlığı İlkesi.....	39
2.4.Makul Sürede Yargılanma Hakkı.....	44
2.5.Açık (Aleni) Duruşma Hakkı	45
2.6.Suçlu Sayılmama Hakkı (Masumiyet Karinesi), İsnadı ve Haklarını Öğrenme Hakkı, Savunma Hakkı.....	47
2.7.Gerekçeli Karar Hakkı ve Yasayoluna Başvuru Hakkı	49
3. Ceza Soruşturması ve Kovuşturmasının Kamusalılığı İlkesi.....	50
4. Ceza Soruşturması ve Kovuşturmasının Mecburiliği İlkesi (Kamu Davasının Mecburiliği İlkesi)	52
5. Kovuşturmanın Takdiriliği İlkesi	54
6. Davasız Yargılama Olmaz İlkesi.....	55
7. “Ne (Non) Bis In Idem” İlkesi (İkinci Kere Yargılanmama İlkesi)	58
8. Sözlülük ve Yazılılık İlkeleri.....	58
9. Delillerin Doğrudan Doğrualığı İlkesi.....	59
10. Vicdani Kanaat, Delil Serbestisi ve Serbest Delil Değerlendirilmesi İlkesi.....	60
11. Duruşmaya Ara Vermeme İlkesi	64
12. Şüpheden Sanık Yararlanır İlkesi (In Dubio Pro Reo).....	65
13. Susma Hakkı ve Nemo Tenetur İlkesi (Aleyhe Beyanda Bulunmaya Zorlanamama Hakkı)	67
14. Ceza Sorumluluğunun Kişiselliği İlkesi.....	69
§4. CEZA MUHALEMESİNİN KOŞULLARI.....	70
1. Dava Koşulları.....	71
1.1.Şikâyet	71
1.2.İzin.....	77
1.3.İstem	80
1.4.Dava süresi	81
1.5.Açık Dava ve Kesin Hüküm Bulunmaması	83
1.6.Önödeme Yapılmaması.....	83

1.7.Uzlaşmanın Gerçekleşmemesi.....	84
a. Soruşturma Evresinde Uzlaştırma	86
b. Kovuşturma Evresinde Uzlaştırma	90
c. Uzlaştırma Kapsamındaki Suçlar	91
d. Uzlaştırma Yasağı Bulunan Suçlar	92
1.8.Dava Zamanaşımının Dolmamış Olması	92
2. Yargılama Koşulları	93
2.1.Sanığın Hazır Bulunması	93
a. Gaip Sanıklık	93
b. Kaçak Sanıklık.....	95
c. Sanığın Duruşmada Hazır Bulunmayabileceği Durumlar ..	99
2.2.Sanığın Akıl Hastası Olmaması	105
2.3.Bekletici Sorun Bulunmaması	106
2.4.Diplomasi veya Yasama Dokunulmazlığının Bulunmaması ..	107
a. Diplomasi Dokunulmazlığı	107
b. Yasama Dokunulmazlığı ve Cumhurbaşkanının Dokunulmazlığı	112
3. Ceza Muhakemesi Koşullarının Gerçekleşmemesinin Sonuçları	114
§5. CEZA MUHAKEMESİ HUKUKUNDA YARGILAMA MAKAMI VE İDDİA MAKAMI TEŞKİLATI.....	115
1. İlk Derece Yargılama Makamı Teşkilatı	115
1.1.Mahkeme Makamı ve İlk Derece Ceza Mahkemelerimiz	115
a. Mahkeme Makamı	115
b. İlk Derece Ceza Mahkemelerimiz.....	117
1.2.Yargıçlıklar	119
1.3.Adli Yargı İlk Derece Mahkemesi Adalet Komisyonları.....	121
2. İlk Derecede İddia Makamı Cumhuriyet Başsavcılığı Yapılanması ve Görevi.....	122
3. İkinci Derecede Yargılama Makamı Bölge Adliye Mahkemeleri Teşkilatı ve Bölge Adliye Mahkemesi Cumhuriyet Başsavcılığı	125

4. Üçüncü Derecede Yargılama Makamı Yargıtay ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı	127
5. İlk Derece Ceza Mahkemelerinin Yetkileri	130
5.1. Madde (Görev) Bakımından Yetki	130
5.2. Yer Bakımından Yetki	134
5.3. Madde Bakımından ve Yer Bakımından Yetkide Ayırık Yetki Durumları	140
a. Madde Bakımından Ayırık Yetki Durumları	140
a.a. Duruşmada Görevsizlik Kararı Verilememesi	140
a.b. Bağlantı Nedeniyle Yetkili Mahkeme Olma	141
a.b.1. Bağlantı ve Türleri	141
a.b.2. Bağlantılı Ceza Davalarının Birleştirilerek Görülmesi	143
a.b.3. Nispi (Görelî) Muhakeme Yapma ve Bekletici Sorun Sayma	146
b. Yer Bakımından Ayırık Yetki Durumları	149
b.a. Bağlantılı Davaların Birleştirilmesi	149
b.b. İstinabe	150
b.c. Muhakemenin Nakli	150
5.4. Madde Bakımından (Görev) ve Yer Bakımından Yetki Uyuşmazlıkları	152
5.5. Cumhuriyet Savcısının Yer Yönünden Yetkisi ve Yetki Uyuşmazlığı	154
5.6. Kişi Bakımından Yetki	156
5.7. Cumhuriyet Savcısının Kişi Bakımından Yetkisi	158
5.8. İşbölümü Bakımından Yetki	160
§6. CEZA MUHALEMESİ HUKUKU KİŞİLERİ	162
1. Yargıç	162
1.1. Yargıcın Yasaklılık Nedenleri	163
a. Yargıcın Mutlak Yasaklılık Nedenleri ya da Davaya Bakamayacağı Durumlar:	164
b. Yargılamaya Katılamayacak Yargıç	166

1.2. Yargıcın Tarafsızlığı	167
1.3. Yargıcın Reddi Usulü	169
1.4. Yargıcın Çekinmesi	172
1.5. Tutanak Yazıcısının Reddi	172
2. Cumhuriyet Savcısı	172
3. Adli Kolluk	174
4. Vali	178
5. Şüpheli/Sanık ve Hakları	178
6. Müdafî	182
6.1. Zorunlu Müdafilik	183
6.2. Müdafinin Yasaklanması	184
6.3. Müdafinin Yetkileri	186
7. Mağdur-Suçtan Zarar Gören ve Katılan	188
7.1. Mağdur-Suçtan Zarar Gören-Katılan	188
7.2. Mağdur Hakları	191
a. Zorunlu Vekillik	191
b. İsteğe Bağlı Vekillik	191
c. Diğer Haklar	192
§ 7. CEZA MUHAKEMESİ İŞLEMLERİ	194
1. Süreler ve Eski Hale Getirme	194
2. Sürelerin Hesaplanması ve İşlemlerin Bildirilmesi	195
3. İşlemlerdeki Hukuka Aykırılıkları Giderme Biçimleri	197
§ 8. CEZA MUHAKEMESİNDE İSPAT VE İSPAT ARAÇLARI	199
1. Deliller	202
1.1. Kişi Delili	202
a. Tanık	203
a.a. Tanıkların Çağırılması	204
a.b. Tanıklıktan Çekinme	205
a.b.1. Hısımlık Nedeniyle Tanıklıktan Çekinme	205
a.b.2. Meslek Sırrı Nedeniyle Tanıklıktan Çekinme Hakkı	207

a.b.3. Devlet Sırrı Nedeniyle Tanıklıktan Çekinme	208
a.c. Tanığın Dinlenmesi ve Yemini.....	209
a.d. Yeminsiz Dinlenen Tanıklar.....	210
a.e. Yüzleştirme ve Teşhis	211
a.f. Mağdurun Tanıklığı.....	213
a.g. Tanıklıktan ve Yeminden Sebepsiz Çekinme.....	216
a.h. Tanığın Korunması	216
b. Şüpheli/Sanık Beyanı (İfade ve Sorgu)	223
1.2. Belge Delili	224
a. Yazılı belge	224
b. Sesli ve Görüntülü Belge.....	225
2. Belirti (Emare).....	227
3. Bilirkişilik.....	228
4. Delillerin Toplanması.....	235
4.1. Keşif	235
4.2. Yer gösterme	236
4.3. Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alma.....	239
a. Şüpheli veya Sanığın Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alma	241
a.a. Şüpheli veya Sanığın İç Beden Muayenesi (CMK md.75; Yönetmelik md.4)	241
a.b. Şüpheli veya Sanığın Dış Beden Muayenesi (Yönetmelik md.5)	243
a.c. Şüpheli veya Sanığın Vücudundan Örnek Alınması (CMK md.75; Yönetmelik md.6).....	246
a.d. Nemo Tenetur se Ipsum Accusare İlkesi ve Beden Muayenesi	247
b. Diğer Kişilerin Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alma (CMK md. 76; Beden Muayenesi Yönetmeliği md.7-10)	254
c. Kişisel Veri ve Beden Muayenesi ile Vücuttan Örnek Alma.....	256

4.4.Moleküler Genetik İnceleme	257
a. Moleküler Genetik İnceleme	257
b. DNA Bankası	259
4.5.Fizik Kimliğin Tespiti	261
4.6.Ölü Muayenesi ve Otopsi	264
4.7.Şüpheli veya Sanığın Gözlem Altına Alınması	265
5. Delillerin Değerlendirilmesi	266
5.1.Delil Yasakları (Yasak Sorgu Yöntemleri).....	268
5.2.Hukuka Aykırı Deliller ve Delil Değerlendirmesi Yasağı	268